

Tid til haven

Havetips uge 18

Af: Marianne Bachmann Andersen

Bærmispel som busk eller træ

Billede: Baermispel.jpg

Foråret er på én gang sprunget ud i et blomsterhav, der især strækker sig mod himlen, for sjældent har alle mirabeller, kirsebær og slåen blomstret så smukt om kap med pragteksemplarer af magnolie. Én af de planter, som måske er lidt oversete i den remse, er bærmispel, *Amelanchier*, der findes i arterne *laevis*, som i udspring har bronzefarvede blade; *lamarckii*, som bliver et slankt træ også med bronzefarvede blade i udspring, og arten *spicata*, som er en tæt busk, der især er velegnet til tætte bevoksninger og trives godt på især sandede jorde. Bærmispel har smukke høstfarver og får rigelige mængder af bær hvert efterår, og det får især fuglene god nytte af, men er du ude i tide, kan du selv plukke og lave marmelade.

Opskrift

1 kg modne bærmispelbær koges med ca. ½ kg sukker og 2 dl vand. Når bærrene er møre, blendes frugtgrøden og tilsættes geleringspulver til ønsket konsistens. Hældes på rene glas, som lukkes med det samme.

Bærmispel er en særdeles hårdfør og robust plante, som kan vokse de fleste steder og gerne hvor der er tør jord. Trives bedst på lys vokseplads. Bærmispel kan godt beskæres, men blomsterne dannes på sidste års skud, så vent med beskæring efter blomstringen.

Sorten 'Robin Hill' får sartrosa blomster

Den fandens mælkebøtte

Billede: Maelkeboetter.jpg

På landet kan man lige nu nyde synet af kilometerlange marker med rapsplanter i guldgul farve, som meget apropos jo netop er den farve, som fandens mælkebøtte også har.

Danmarks flora beskriver planten således:

Fandens Mælkebøtte er en rosetplante med fjerfligede blade og enlige, gule kurver på bladløse hule stængler. Planten har mælkesaft. Kurvbladene er uens lange med de ydre mere eller mindre tilbagebøjede. Alle blomster i kurven er tungeformede. Randblomsterne har en grålig stribe på undersiden. Frugten er en nød med næb og fnok. Fandens Mælkebøtte er meget variabel i udseendet, da den dækker over ca. 140 småarter.

Den almindelige mælkebøtte er også kendt under navnet løvetand og vil i lokale dialekter også lyde under trolldhekse og lopblomst. Og vi kan nyde planten, når blot den ikke kommer ind i vores haver i tusindevis, for den er afgjort et problem, hvis den får frit løb til at brede sig uhæmmet.

Lægeplante

Det latinske navn på mælkebøtte er *Taraxacum officinale* og har været og bliver stadig anvendt som lægeplante. Man hører første gang om den i middelalderen, hvor mælkesaften anbefales til "pletter i øjnene". Mælkebøtten menes at være den mest vanddrivende plante, man kender og dens evner til at rense blod og afhjælpe lidelser i leveren og tarmen, kan man læse mange artikler om.

I det tidlige forår kan helt nyeudsprungne blade høstes til salatskålen – de indeholder rigtig mange vitaminer.

Bekæmpelse

Græsplænen er ofte yndet voksested for mælkebøtteplanter, og selvom vi accepterer mange blomster i plænen, ved mange erfarne haveejere, at lige netop mælkebøtterne ikke skal have lov at etablere sig. STOP ulykken ved at sørge for at græsslåmaskinen slår og opsamler alle de gule blomsterhoveder netop nu. Køb et effektivt mælkebøttejern og fyld trillebøren op med alle de planter, du orker – har du kaniner vil de elske dig! Frøene spredes nemt med fnugparasollen, som svæver gennem maj måneds varme luft, og der er rigtig mange i hver enkelt blomst. Snak derfor gerne med naboen om fælles kamp mod ukrudtet, så du ikke risikerer smitte derfra. Mange haveejere har desværre også mælkebøtter under hækken – kan du ikke nå at stikke dem op, så fjern i det mindste løbende blomsterne.

Mælkebøtter har gummiagtige dybdegående rødder, og planten vil genvokse fra rodstykkerne, hvis du ikke får hele roden med op.

FACEBOOK statements eller små hurtige beskeder

Du kan tappe birkesaft lige nu. Bor et lille hul i stammen og før med en plastslange saften ned i rengjorte plastflasker

Det er tid til at plante tomatplanter, chili og peberfrugter i drivhuset, men vent et par uger før du planter agurkeplanter, som kræver højere nattetemperaturer

Har du bundet dine frugttræer fast til en pæl? Tjek alle bindingerne, så de ikke strammer og vokser ind i barken – det gælder også vinranken

Det spirer og gror i blomsterbedene, men det er ikke kun de ønskede planter – husk at gå en runde 1 – 2 gange om måneden for at fjerne uønskede ukrudtsplanter

Æbletræerne står klar med smukke blomster, der lokker bier til, for at bestøve. Vi skal være taknemmelige overfor bierne, der sikrer frugt på alle vores træer

Sommerblomster kan du få i et kæmpestort udvalg fra dit havecenter, der altid har friske varer

Citrusplanterne skal kigges grundigt efter for lus og du kan godt begynde at tage tilløb til at få dem ud under åben himmel. De skal afhærdes i 2 – 3 uger under skyggede forhold

Kartoffelplanterne er spiret frem og snart skal du ud og hygge planterne, så knoldene ikke bliver grønne

Jordbærplanternes blomster er mange steder i fuldt udspring og nu varer det ca. 6 uger inden de første bær kan høstes. Sørg for at vande godt i tørre perioder fra blomstring til høst

Udplant de første kålplanter og salatsmåplanter i den dejlige lune køkkenhavejord. Du kan også dyrke grøntsager i et højbed eller store krukke og andre beholdere. Husk at holde øje med, når jorden tørrer ud og skal vandes